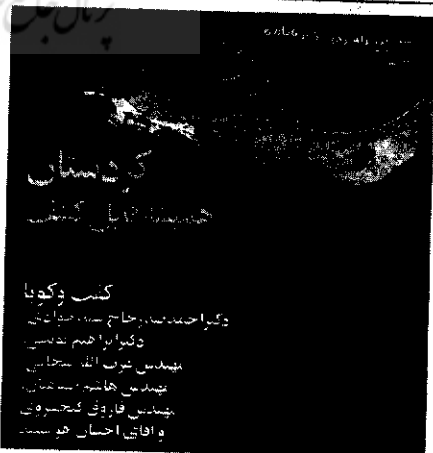

چشم‌اندازی بر گذشته

از تحولات پر فراز و نشیب ایران در سال‌های نخست انقلاب و به ویژه درگیری‌های حاد و خشونت‌بار آن ایام سال‌ها گذشته است، ولی خاطره آن هنوز بر آذهان عمومی کشور سنگینی می‌کند. تلاش نشریه چشم‌انداز ایران در بخش‌هایی از شماره‌های اخیرش برای مروری مجدد بر تحولات بحث‌انگیز آن دوره که بیشتر به صورت تدوین و تنظیم مجموعه‌ای از مصاحبه‌ها با تعدادی از سیاسیون بر جای مانده از آن ایام صورت می‌گیرد و بازتاب مثبت آن در میان حوزه‌های علاقمند به این موضوع خود یادآور اهمیت و لزوم دامن زدن به چنین مباحثی است.

و این در حالی است که هنوز هم برای طرح بسیاری از دیگر جوانب این مقوله محدودیت آشکاری وجود دارد و فراهم آوردن عرصه‌ای برابر برای طرح آراء و دیدگاه طرف‌های درگیر در آن سوی خط میسر نمی‌باشد.

نگاهی به تحولات کردستان در آستانه انقلاب و به ویژه تلاش دولت موقت مهندس بازرگان برای یافتن راه‌حلی مسالمت‌آمیز بر مسائل آن سامان، موضوع یکی از ویژه‌نامه‌های نشریه چشم‌انداز ایران بود که در فروردین ۱۳۸۲ تحت عنوان «کردستان همیشه قابل کشف» منتشر گردید.

گوشه‌هایی از تحولات تاریخی کردستان در سده اخیر و جوانبی از چگونگی طرح و بحث مسئله کرد در ایران معاصر مضمون اصلی گفت و گویی را تشکیل می‌دهد که در بخش نخست این شماره با احسان هوشمند جامعه‌شناس و پژوهشگر کرد صورت گرفته است.

این مصاحبه و بالاخص بخش‌های پایانی آن که به تحولات کردستان در سال‌های اول انقلاب اختصاص دارد زمینه تاریخی پاره‌ای از مباحث و نکاتی را که در بخش‌های بعدی نشریه مطرح شده‌اند روشن می‌سازد؛ از جمله مباحث مطرح شده از سوی دکتر احمد صدر حاج سیدجوادی وزیر دادگستری دولت موقت (صص ۴۲-۴۸)؛ گزارش مهندس هاشم صباغیان از عملکرد «هیئت ویژه حل مسائل کردستان» (صص ۵۰-۵۷)؛ خاطرات مهندس عزت‌الله سجایی از اعضاء شورای انقلاب و همچنین هیئت حل اختلاف (صص ۵۹-۷۲)؛ خاطرات دکتر ابراهیم یونسی از تحولات آن ایام در مقام استاندار کردستان در سال ۱۳۵۸ (صص ۷۴-۸۲) و بالاخره گزارش مهندس فاروق کیخسروی یکی از فعالین سابق حزب دموکرات کردستان (صص ۸۴-۱۰۷) که هر کدام به نوعی و از منظر خود گوشه‌هایی از رخدادهای کردستان و چگونگی

انتخاب دوم

به‌رغم شنیده‌ها و شایعات پیشین، مجمع روحانیون مبارز از نامزد کردن مهدی کروبی خودداری و در مقام پیش‌دستی میرحسین موسوی را به عنوان فرد پیشنهادی این گروه برای انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۴ معرفی کرد.

جبهه مشارکت هم، بر خلاف تأکید برخی از اعضایش بر معرفی نامزد حزبی، گزینهٔ دوم خود را انتخاب نمود و گفتگو با میرحسین موسوی را آغاز کرد.

سازمان مجاهدین انقلاب، کارگزاران سازندگی، برخی از اعضای حزب همبستگی و دیگر گروه‌های دوم خردادی هم کم و بیش از حضور وی در این انتخابات استقبال کردند.

بی‌نتیجه ماندن تلاش‌های جاری برای اجتناب از جنگ و درگیری را به تصویر کشیده‌اند.

یکی از نخستین نکاتی که از خواندن این مجموعه مصاحبه‌ها به ذهن متبادر می‌شود، پیچیدگی فوق‌العادهٔ تحولات و رخداد‌های این دوره است و غیرممکن بودن تقلیل این رویارویی و تنش تحت دو اصطلاح انتزاعی «انقلاب» و «ضد انقلاب». تنوع و تکثر بازیگران این صحنه و گرایش‌های مختلفی که هر یک نمایندگی می‌کردند - در هر دو سوی خط - بیشتر از آن است که بتوان به این سادگی‌ها از آن گذشت.

سنگینی بارِ خطرات بر جای مانده از این دوران - به گونه‌ای که در آغاز این یادداشت نیز بدان اشاره شد - از دیگر نکاتی است که در این زمینه می‌توان بدان اشاره کرد.

بازتاب انتشار این ویژه‌نامه در میان کردها، از جمله انتشار یک مصاحبهٔ طولانی با عبدالله حسن‌زاده دبیر کل سابق حزب دموکرات کردستان ایران تحت عنوان *در راستای روشنگری و جلوگیری از قلب حقایق* (کمیسیون انتشارات، آذر ۱۳۸۲، ۴۴ص) در «اشاره به برخی رویدادهای سیاسی که نشریهٔ چشم انداز ایران، حقایق مربوط به آن را وارونه جلوه داده است» خود بیانگر آن است که به رغم گذشت بیش از بیست سال از این حوادث، هنوز آنها را پشت سرنگذاشته‌ایم و این مهم نیز جز از طریق طرح و بحث هر چه گسترده‌تر آنها میسر نمی‌باشد.

علی علوی